

ЦІНА ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америка СІМ ЦЕНТІВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0807 4-0237 — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016

FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ГРОСС ВІДМОВИВСЯ СВИДЧИТИ, СУД ЗВІЛЬНИВ ОБВИНУВАЧЕНИХ ПОЛІСМЕНІВ

Нью Йорк, 19 вересня. — Після майже дворічної підготовки до судової розправи, на шостий день самого процесу проти 18 поліцейських урядовців і полісменів в повітовій суді Кінгс, у дільниці Бруклін, прокуратор Майлс Ф. МекДоналд заявив керуючому судді Семюелю Лібовічові, що він відкликає обвинувачення в хабарництві і змові недопустити до виміру справедливості проти усіх підсудних і ставити внесок на їхнє звільнення від вини й кар. Як причину такого домагання прокуратор подав відмову ключового свідка Гері Россса скласти свідчення проти обвинувачених, бо це свідчення мало бути найважливішим доказом вини обвинувачених. Після того прокуратор і його помічник, Джуліус Гелфранд кинулися на крисла і заплікали з жалю, що їхня двадцятимісячна підготовка праця зішля на вінець і що їм не вдалося добитися справедливості прибути людям, які сприяли забуттю цієї громадянської моралі в місті Нью Йорку тим, що побирали мільйонні хабари від Гросса, як власника підпільного підприємства для незаконного сприймання ставок на закладі на кімські перегони і тому подібні речі. Суддя Лібовіч, вислухавши внесок прокуратора, погодився з ним і звільнив підсудних.

ГЕН. ДВАНТ АЙЗЕНГАВЕР, головний командант альянтських військ в Європі, переходить перед почесним британським шадлом і Ганновері, Німеччина, під час великих воєнних відривів, в яких взяла участь американська, британська, французька, норвезька, бельгійська і данська частини командуваної ним європейської армії. Вліва з ген. Айзенавером (зліва) є ген. сер Джон Гардінг, головний командант британських військ в Німеччині, що командував маневрами.

СТВОРЕНО ЕКЗЕКУТИВНЕ БЮРО АТЛАНТИЙСЬКОГО ПАНТУ

Оттава. — Північно-Атлантична Рада, зложена з міністрів закордонних справ 12-ти країн Північно-Атлантичного Пакту, ринула на своїх вчорашніх нарадах створити окреме виконавче бюро, завданням якого буде координувати і розв'язувати складні проблеми розподілу і покриття коштів озброєння і оборонної підготовки західно-європейських країн. Виконавче бюро очолюватимуть фінансові і господарські спеціалісти трьох західних великоддержав: Аварел Гарріман, спеціальний радник президента Трумана в закордонних справах; Гог Гейтскел — британський канцлер скарбниці; та Жан Моннет, автор французького плану відбудови. Крім того, на вчорашніх нарадах в Оттаві заіснували ще такі події: 1. Представники Данії і Норвегії одержали інструкції для апробати рекомендації Ради відносно прийняття до Атлантичного союзу Греції і Туреччини; 2. Підготовано „Оттавську декларацію“ про змагання договірних країн до зацілювання господарської і культурної співпраці; з кінцевою метою майбутнього цього же тіснішого політичного союзу; 3. Американський представник Філіп Джессуп зложив офіційну заяву, в якій Злучені Держави закликають до збільшення і відповідно „збалансованих“ оборонних зусиль договірних країн; 4. Міністри закордонних справ Злу-

ЧЕРВОНІ В КОРЕЇ ПРОПОНУЮТЬ ВІДНОВЛЕННЯ ПЕРЕГОВОРІВ

Токіо, 20. вересня. — Комуністичне головне командування в Корей виявило сьогодні вранці свою готовність відновити переговори в справі перемир'я, що були перервані ним в дні 23-го минулого місяця під закидом порушення альянтами нейтральності Каесонгу, місяця переговорів. Повідомлення про відновлення переговорів передала радіовисільня з Пейпінгу в офіційному посланні північно-корейського прем'єра Кім Іль Сунга і комуністичного команданта ген. Пенг Тенгуа до альянтського головного команданта на Дамекому Скод, ген. Ріджвєя. Теж альянтські зв'язкові старшини, що на пропозицію червоних зустрілися з ними в неозначеній близькій цілі в Корей, негайно вернулися назад до альянтського „мирового табору“ біля Каесонгу, правдоподібно з текстом комуністичного звернення до ген. Ріджвєя в справі відновлення переговорів. В своєму посланні комуністи пропонують „негайну акцію“ і хоча все це стоить при своїх закидах щодо „порушення нейтральності“ альянтами, проте вже приймають альянтське визнання і виправдання за визначений альянтами один випадок помилкового обстрілу невтральної зони заблуканим альянтським літаком. В комуністичному посланні сказано: —

БОЇ В КОРЕЇ ПРОДОВЖУЮТЬСЯ ЗІ ЗМІНЛИВИМ ЩАСТЯМ

Токіо. — Бої на корейському фронті, головю на його центральній-східному секторі, продовжувалися зі змінливим щастям теж вчора. В районі на північ від Янгу червоні перейшли до протинаступу і відібрали від альянтів здобуту ними попереднього дня важливу стратегічну гору, що опановує околицю. Свій протинаступ червоні почали вже від самого ранку та продовжували його кількома наворотами, не зважаючи на свої великі втрати. Альянти, не маючи часу відповідно закріпити цю новоздобуту ними позицію, залишили її знову комуністам. На інших секторах фронту приходило тільки до патрульних перестрілок і артилерійських двобоїв без більшого стратегі-

ного значення. Натомість вчора знову відбулася велика битва в повітря, в якій взяла участь всіх 112 альянтських і ворожих боєвих турбо-літаків. Після довшої перерви в повітряній активності, комуністи вислали вчора зі своїх „протемних баз“ в Манджури свої літаки, пробуючи знову поставити в сумніви повне альянтське опанування повітряних просторів над Кореею. В кількох повітряних сутичках один ворожий літак був збитий, а дев'ять пошкоджених. Всі альянтські літаки вернулися на свої бази. Альянтські вантажні кораблі продовжували облогу ворожих портів і на самі тільки Вонсан вистрілено понад 2,000 артилерійських ракет.

СТО МІЛЬЙОНІВ НА ВІСЬКОВУ ОРГАНІЗАЦІЮ ВТІКАЧІВ З СОВЕТІВ

Вашингтон, 19 вересня. — Конференція Сенату й Палати Репрезентантів переводить наради над вирішенням різниці між поставами законопроєкту для допомоги чужинним країнам з Атлантичного Пакту. Обидві палати погодилися м. і. на фінансування військової діяльності втікачів з країн за Залізною Заслоною. Цю справу порушили в Сенаті, а представники Палати Репрезентантів прийняли тепер її на розгляд. За цією постановою мають асигнувати \$100,000,000 „для усіх вибраних осіб, що втікли з Союзного Союзу, Польщі, Чехословаччини, Угорщини, Румунії, Волгарії, Альбанії, Литви, Латвії й Естонії чи з опанованої комуністами частини Німеччини й Австрії, або й з інших країн, що опинилися під Советами, щоб таким способом організувати військово-силу для підтримання Організації країн з Атлантичного Пакту або для інших цілей“. Також ухвалили призначити надвишку військових матеріалів і устаткування, які можна буде використати на підставі такої постанови. На конференції радять ще над способом адміністрації нового приділу на військові потреби чужинних держав, роз-

ПАЛАТА СХВАЛИЛА НОВІ ПОШТОВІ ОПЛАТИ

Вашингтон. — Повна Палата Репрезентантів схвалила законопроєкт про підвищення поштових оплат на всі роди посилок, щоб дістати \$128,000,000 на поштові видатки. Це причиниться до зменшення півбillionного річного дефіциту поштового департаменту. Окремо ще буде голосувати палата над підвишкою платень для поштових службовців, яка ставитиме загальною \$251,000,000. З нових постанов найважливіша підвишка ціни

підготових карток і відкритих листів з одного на два центи, при одночасним затриманні тридцяти відсотку на звичайні листи. Тому, що в Сенаті перейшли деякі відмінні постанови в новому законопроєкті, прийде до вирівняння цих різниць на спільній конференції обох палат. Однак обидві палати схвалили підвишку на 30 відсотків на оплату поштових посилок другої класи, які охоплюють газети, журнали й інші періодичні видавництва.

ЛІСЬМЕННИК НАЗВАВ СОТНЮ КОМУНІСТІВ

Лос Анджелес. — Письменник Мартін Берклі, автор сценарію, який діяв з комуністами і був членом партії в рр. 1937-43, назвав по імені сотню визначних осіб з фільмового світу в Голлівуді й на Бродвеї, які належали до Комуністичної партії і працювали в інших студіях упродовж його чотирнадцятирічної праці в Голлівуді. Цю заяву склав Берклі на переслуханні конгресової комісії неамериканських діянь, яка прихлила судити на допити. Мартін признав, що він вислав комісії заперечення своєї приналежності до Комуністичної партії „з глибокої паніки“. Він заявив, що пізнав багато таких членів, як і він сам, покинули партію. Серед чоловічих осіб з Голлівуду Мартін згадав такі імена письменників: Ліліан Гелман, Дороти Паркер і її чоловік Аллан Кембел, Едвард і Джером Ходоров, Дан Джеймс і Теодор Скарл. З акторів назвав між ін., Гавєрда Лосона. Через таких акторів і письменників ішла мільйони на большевицькі цілі, казав Мартін.

ТРУМАН ЗАВЛИКАЄ А.Ф.П. ДО БОРОТБИ ПРОТИ НЕБЕЗПЕК

Сан Франсіско. — През. Труман видав заклик до повної боротьби для врятування Злучених Держав і їх установ, які, як написав президент „виставлені на небезпеку, як ще не були наражені ніколи раніше“. Цей заклик зробив президент у посланні до сімдесятої річної конференції Американської Федерації Праці. „Установи загроженої небезпекю комуністичної агресії, небезпекю інфляції з її тягарем для великої кількості наших громадян, як теж небезпекю реакції такі серед нас самих від людей, які хочуть повернути годинник назад, які хочуть знівечити увесь суспільний та економічний поступ, що його ми досі зробили, і від осіб, які використовують небезпеку комунізму, як заслоны для своїх нападів на самі підстави наших громадянських вольностей“ — написав Труман. Потім ще пригадав: „Це справжній небезпеки, яким ми мусимо протидіяти „спільною співпрацею організацій і поодиноких громадян“. За таку організацію, що здатна до боротьби проти небезпек вважає президент Американську Федерацію Праці, який саме складає привіт.

В АМЕРИЦІ

- Уряд віднекується обов'язку заборонити кореспондентам совєтської пресої агенції ТАСС являтися в конгресових галереях підчас засідань. Каже, що це справа самих журналістів.
- Немає кандидатів на урядові посади в борах стабілізації платні, які дають дохід від \$2,200 до \$10,000 річно. Дистриктовий директор бюро в Нью Йорку каже, що на 213 таких позицій в ньюйорській окрузі — 72 незаповнені.
- Судді вимагаються прихильністю населення, твердить суддя Гіррод Медіна, що керував розправою в Нью Йорку, коли судили комуністичних керіводів. Він каже, що не мають симпатій судді, які тільки кричать і б'ють молотками підчас процесу.
- Два совєтські делегати на конференції для підписання договору про мир з Японією в С. Франсіско не встигли всієї на потяг до Вашингтону і ще досі не приїхали. Совєтська амбасада висловлює здогад, що вони ось-ось являться. Імена делегатів: Константін А. Сфремов і Сергій А. Петров, обидва секретарі амбасади.

НОВІ ПРОБЛЕМИ НА ЗБОРАХ ЗУАДН

Філадельфія. — Злучений Український Американо-Український Допомоговий Комітет інтензивно продовжує підготовку до своїх Третіх Загальних Зборів, які мають відбутися тут в днях 12, 13 і 14-го жовтня. З кожним днем напливають нові зголюшення участі в Зборах. На самих Зборах будуть обговорені важливі нові проблеми ЗУАДКомітету, які виникають перед ним у зв'язку з недалеким вже закінченням головної в дотеперішній його праці переселенної акції, як теж у зв'язку зі загальним положенням. При цій нагоді Український Народний Союз пригадає своїм відділам, щоб вони поборили всі можливі заходи для висилки своїх представників на ці збори та продовжували свою передову роллю в благородній праці цієї важливої гуманітарної інституції. Ведичає заповідається теж влаштувана з нагоди Зборів ЗУАДКомітету мистецька імпреза, що відбудеться в суботу, 13-го жовтня, в залі місцевого Опера Гаузу, та на якій виступить генеральний прокуратор Злучених Держав Говард Мек Грат. В програмі імпрези є виступи Українського Театру під дир. В. Єлавацького та Театр-Студії Йосипа Гірянки, виступ хор „Думка“ з Нью Йорку під проводом Л. Крушельницького і Злучених Хорів міста Філадельфії під проводом Р. Оранського, як теж солов'ї виступи піаніста проф. Р. Савидького і балерини Рони Прійми. Організована участь в імпрезі беруть всі місцеві організації, — зокрема українські ветерани американської та українських армій, як теж пластуни й інші організації молоді. В рамках Зборів буде влаштована теж окрема мистецька виставка, якою займатиметься спеціальний комітет мистців, що його очолюють п. С. Литвиненко, Андрусів, Мегик і Мухин. Загальні Збори ЗУАДКомітету будуть тим самим громадською подією великого значення.

ІТАЛІЯ ХОЧЕ ПЕРЕГОВОРЮВАТИ З ЮГОСЛАВІЄЮ

Рим. Італійський уряд запропонував вчора урядові Югославії переговори для поладження всіх справ, що стоять ще на перешкоді до встановлення нормальних і добросусідських відносин та „мирної співпраці“ між обома країнами. Офіційну пропозицію в цій справі передало вчора італійське міністерство закордонних справ югославському амбасадорові в Римі. Італійський уряд вважає, що ці неполаджені справи виторують хвилювання та „погану кров“ серед населення обох країн, що проявляється в пресі і навіть в дипломатичних заявах, створюючи небажане напруження. На першому місці тих „неполаджених справ“ кладуть італійський уряд проблему вільної території Триєсту, що буде правдоподібно теж головною предметом розмови між італійським прем'єром де Гаспері та президентом Труманом під час їхньої зустрічі у Вашингтоні з кінцем цього місяця. В італійській ноті сказано, що де італійське бажання наділати добросусідські відносини з Югославією не залежить від останніх змін в закордонній югославській політиці та в зміні її міжнародного положення.

ЗАГАЛЬНІ ВИБОРИ В БРИТАНІЇ ВСТАНОВЛЕНО НА ДЕНЬ 25-ГО ЖОВТНЯ

Лондон. — Британський прем'єр Клемент Атлі повідомив вчора ввечері, що він запропонував королеві розв'язати теперішній парламент так, — щоб загальні вибори в країні могли відбутися в дні 25-го жовтня. Тим самим, парламент мав би бути розв'язаний 4 або 5-го жовтня. Проголошення нових виборів в Англії закінчує складну ситуацію лейбористського уряду, що мав в парламенті більшість заледви кількох голосів та завжди стояв під загрозою провалу. Головною проблемою в нових виборах буде справа соціалізму в країні. Деяка кількість лейбористів вважала, що було б ліпше залишити це на деякий час теперішню невпевність і не ризикувати еventуальною втратою влади в країні. — Проте, прем'єр Атлі вважає, що загальне положення в країні і в світі, зокрема все ще „гірша господарська криза в Англії та безвиглядність війни в Корей і англо-іранського нафтового конфлікту, вимагають теж виразнішого становища англійського народу, що може виявитися тільки в загальних нових виборах. Виборча кампанія почнеться в Британії безпосередньо після того, як король встановить дату розушення теперішнього парламенту та офіційно проголосить нові вибори.

АНГЛІЯ КУПУЄ НАФТУ В РУМУНІЇ

Лондон. В місцевій пресі появилася повідомлення, що зліквідована націоналізаційним законом в Ірані Англо-Іранська Нафтова Компанія замовила 200,000 тон нафти в підсєтській Румунії, щоб ними заповнити ті прогалини в своїх нафтових потребах, які поставили внаслідок подій в Ірані. „І так росіяни, від яких Моссадех і його банда сподіються вигоди, користують на іранській глупоті“ — пише лондонський „Івнинг Стандарт“. Куплена в Румунії нафта має бути перевезена з румунського порту Констанца до британських нафтових резервуарів в районі Середземного моря і буде використана для потреб англійських кораблів. Вона має бути доставлена ще перед закінченням цього року. Рівночасно з Вашингтоном повідомлено, що Аварел Гарріман, делегований президентом Труманом посередник в англо-іранському нафтовому конфлікті, знову звернувся до Ірану зі закликом до мирного поладження конфлікту, що тепер вже залежить виключно від іранського уряду.

УКРАЇНСЬКУ МАЇФЕСТАЦІЮ В НЬО ЙОРКУ ВІДЛОНЕНО ДО 11-ГО ЛИСТОПАДА

Нью Йорк. — З поінформованих джерел довідуються, що заповіджену на 21-го жовтня велику українську маніфестацію проти російського комуністичного імперіалізму відложено з організаційно-технічних мотивів до 11-го листопада. Так само довідуються, що вона не буде попереджена демонстрацією по вулицях, бо в неділю дозволяється тільки на походи релігійно-патріотичного, а не політичного характеру. Демонстрацію по вулицях відложено на пізніше на інший день.

В СВІТІ

- Москва вирішила закрити 10 із 12 шляхів, що сполучають Західний Берлін із французькою, американською і британською зонами. Альянтські урядовці добувають у цьому частину компанії Совєтів, що має на меті зробити позицію альянтів в Берліні беззастовною.
- Загреб, друге величюне місто Югославії, презентувало для ЗДА великий розташований у центрі будинок для консуляту ЗДА і культурного американського центру.
- На 12 років вчора засуджено за шпигунство два члени ордену сєзуїтів у Польщі порядком переслідуван, що спалахнули знов у зв'язку з неспокоєм в країні.
- Розбудови взаємних, морських і повітряних сил Японії за допомогою ЗДА, з армією щонайменше на 20 дивізій — вимагає одна правя японська група.
- Наступник марш. Роммеля в сьвітотому німецькому Африканському Корпусі, ген. Людвіг Крювел заявив, що його старе з'єднання готує знову взятися за зброю захищати Захід. Він обіцяє лояльність до демократії.

FOUNDED 1893 Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Table with subscription rates: PEREDPLATA (one year \$10.00, six months \$5.25, three months \$2.75) and SUBSCRIPTION RATES (one year \$10.00, six months \$5.25, three months \$2.75).

За кожну зміну адреси платиться 10 центів. За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", Р. О. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗА АКТИВНУ УЧАСТЬ

Хоч остання доба визвольних змагань українського народу триває уже понад 30 років, ще ніколи за цей довгий час не було в Америці такого серйозного підходу до української справи, як тепер. Але також шойно тепер починають в Америці серйозно розбирати питання Росії, себто справжньої Росії, а не тієї про яку так довго викладали по американських університетах росіяни чи русофіли, старої чи нової дати, та на яку американські політичні діячі дивились як на природну, тривку будівлю.

Навіть і тепер піднімаються ще й такі голоси про Україну, які бажали б її зіпхати на задні місця, звести до внутрішньої справи Росії. Дехто навіть заперечує саме існування українського питання. Та все це не входить в рахунок там, де ведеться на цю тему серйозна дискусія. Знову ті некультурні й образливі для українців голоси, що появляються час від часу в нью-йоркському „Новому Рускомому Слові“, авторами яких мали би бути малороси чи росіяни, сюди взагалі не належать. Ми говоримо про серйозні статті в американській пресі англійською мовою, що їх пишуть особи з відомими в Америці іменами та вплив яких відбивається на американській закордонній політиці й на відчужанні американського загалу. Тут уже, коли й не подобається нам наставлення тих осіб до України і коли їхня аргументація оснований на незнанні, а навіть позбавлена глибоких принципів, ігнорувати їх не можна. За ними треба слідувати і на них реагувати в переконанні, що розум перемаже, а мораль завласть.

З практики знаємо, як довго забрав час, щоб переконати щодо слушності українських самостійницьких змагань американців навіть політично ліберальних і в душі благородних, які не являють собою ворогів українського народу. Добре знаємо, як мало ще й нині американців, які хоч загалом вважаються знавцями Сходу Європи — визнавались би добре на тому, які національні процеси перебули останніми десятиками років народи, підбиті й гноблені Росією. Хто з них може справедливо оцінити те, що він почує від скитальців, які недавно вийшли з Сходу Європи, особливо, коли вони говорять про національну проблему, підпольну акцію і т. п. Вільям Генрі Чемберлін, безсумнівно чесний і ліберальний журналіст, пише, наприклад, в „Нью Лідер“ (з 17 вересня), що „ніяка організація поза совєтськими кордонами не може, розсудливо беручи, приписувати собі право авторитетно говорити від імені російського народу, чи про такі народи Совєтського Союзу, як український, кавказький та центральний-азійський“. Він дораджує американцям не бути по чийомусь боці в спорі між росіянами, що домагаються для Росії кордонів з 1938 року, і не-росіянами, а „зокрема українцями, безкомпромісовими сепаратистами, що виявляють досить багато недобр'я як до росіян, так і комуністів“. Він переконаний, що розмови на цю проблему мають і матимуть „академічний характер“ так довго, поки Совєти не заваляться, а тоді вже самі „лоді розв'яжуть це на свій лад“. Тому дораджує стояти у таких справах на принципі самовизначення народів і далі цього не йти. Найважливіше: скріплити демократичний і проти-комуністичний фронт, пише Чемберлін.

Ми навели цей приклад тільки на те, що з такими голосами нам треба рахуватись, бо з них формується нова американська концепція у відношенні до Сходу Європи. В ту концепцію треба вкладати і нам усе наше знання і весь наш досвід — поки час.

РАСИЗМ

Ті поодинокі випадки нездорових расових взаємин, що мали місце останніх місяців у деяких місцевостях ЗДА, як от побиття негрів у Шикаго чи відмова хоронити забитого на фронті в Кореї воїна ЗДА індійського походження на місцевому кладовищі одного американського містечка, советська преса використовує для ошуканської пропаганди проти Америки, закидаючи їй безоглядний расизм, нібито ще гірший за колишній німецький. Про те, що урядові чиновники і громадські гостро і однодушно засудили винуватців шикаговецького інциденту, що президент Труман розпорядився похоронити воїна — індійця на національному кладовищі Арлінгтон у Вашингтоні поруч із найважливішими могилами героїв американського народу, про те, що негри масово учаться в університетах, посідають високі громадські і державні становища в ЗДА, що вони урівняли законами і практикою ЗДА в усіх правах з білими про те, що саме негр став улюбленим у ЗДА чемпіоном спорту — про все це і подібні факти не пише советська російська преса.

Та хто знає реальний стан расової проблеми в СССР, той не здивується расовій демагогії російських б о л ь шевиків. Вони бо своїм галасом хочуть здобути прихильність позаєвропейських народів і затупити свою власну злочинну расову політику. Теорія про вищість російського народу супроти українського, білоруського та всіх інших підросійських націй доведена Кремлем до такого млягачного звернення, що й міг би позавидати сам Геббельс. Відповідно до цієї московської теорії про якусь містичну вищість російської нації провадиться і державно-політична практика сучасної Москви: наказ поневоленням

націям усю культурну творчість підпорядкувати російським зразкам, як „вищим“, хвалити тільки все російське і „самокритикувати“ все неросійське, вигищення національних кадрів і зміна їх російськими або проросійськими, вигнання мільйонних націй голодом і депортацією, знищення татар у Криму, калмиків, інгушів і чеченців, балкар та німців Поволжя, судильна русифікація і фактичне усунення національних мов із практичних вищих і середніх державних установ в „національних республіках“ СССР — подібного расизму в практиці мабуть взагалі ще не знав світ. Досма має що прикривати декларациями проти расизму американців!

Расизм у нашому столітті став нерозлучним супутником тоталітаризму, як колись він був супутником рабовласницьких і феодалських систем. Расизм стоїть у непримиренній суперечності з головними тенденціями розвитку сучасного світу. По-перше, расизм стоїть колодою на шляху відраження досі поневолених націй і суперечить духові всякого великого національного відродження. І друге — расизм суперечить іншій великій тенденції сучасного світу — об'єднанню його в один життєвий соціальний організм. На расизмі сьогодні не збудувати самостійної нації, не Об'єднаних Націй. І навіть імперії не збудувати тепер на расових підвалинах, про що свідчать всі головні факти першої половини ХХ-го сторіччя.

Українська визвольна боротьба мала перед собою таких ворогів як польський і німецький расизми, а російський расизм і тепер являє собою головну і смертельну небезпеку для України. Тому расизм, як ідеологія, в українських визвольних політичних середовищах не має органічного місця ні тривалого успіху.

II. Книжнич.

ЩО TAKE ОРГАНІЗАЦІЯ "FREE RUSSIA FUND"

У своїй вступі до книжки, виданої Джорджем Фішером, директором „Фрі Рошія Фонд“ за гроші тої організації автор задає, що американському громадянству треба знати, яка повсюдська Росія бажана для Америки, щоб знати яку позицію має посісти „Фрі Рошія Фонд“ щодо совєтських збігців, яким задумує помагати. Тому він на першому місці, як сам пише, публікує відому статтю Джорджа Кенана, президента „Фрі Рошія Фонд“ і видану в „Американ and the Russian Future“, „Політичні погляди, викладені Кенаном у цій статті, мають бути провідними нормами у трактуванні совєтських збігців та в допомозі їм. Річ природна, що треба й американським українцям пригадати собі до якої повсюдської Росії буде „Фрі Рошія Фонд“ прагнувати у своїй праці щодо допомоги совєтським збігцям.

Стаття Кенана, про яку мова, первісно була надрукована в дуже впливовій американській журналі „Форейн Аф-

ферс“, тепер вона передрукована в книжці „Фрі Рошія Фонд“ виданій директором Фішером. Вона була вже коротко реферована на сторінках українсько-американської преси та викликала серед емігранції неросійських народів СССР однодушно негативний відгук. Основна критика тієї статті появилася в „Українським Кwartальнику“, виданім Українським Конгресовим Комітетом англійською мовою. Рівнож у репрезентативнім подібнім журналі американських вірмен: „Армінін Ревю“ була також дуже велика річова стаття, яка доводила, що погляди Кенана незгідні не тільки з засадами американізму, але також з основними правами людини. Як і погляди висловлює Кенан, президент „Фрі Рошія Фонд“, на тему майбутньої повсюдської Росії, бажаної для американців.

Кенан слушно вважає, що Америці кінце треба мати реалістичний підхід до майбутньої, повсюдської Росії без огляду на те, чи ця нова Росія має прийти по новій, третій

фазі, тепер вона передрукована в книжці „Фрі Рошія Фонд“ виданій директором Фішером.

почав лаяти фершала. — Ти чортів ескулапе, красне оглянь того хворого на гарячку!

Я не пам'ятаю, як мене вислали з карцеру до санітарного барачу.

Лікування в таборах.

Потрапивши до санітарної частини табору, автору цих рядків довелось бачити багато дечого нечуваного. Мене, хворого на гостре запалення легень, покладали до двох попури будівлі, що нагадувала колоспну стаболо, збудовану напоспів з стабол і обрізків дошок і була зовсім не пристосована до північного холоду. Вітер провівав з однієї щілини в другу, а підчас пурги на підлозі лежав сніг.

Навколо лежало до двохсот хворих на різноманітні недуги: плямистий тиф, грипа в гострій формі, віспа, сифіліс і т. д., і т. д. Раз на день через „палатку“ швидко проходили „літком“ (лікарський помічник); який навчався медицині тут таки в Сиблагу, переслухавши корот-

він чи по якимсь внутрішнім катаклізмам в Совєтах. Від цього залежить перемага чи остаточно поразка Америки в російській справі.

Кенан визнає, що Росія ніколи не мала демократичних традицій та годі сподіватися, щоб вона могла утворити демократичний уряд на подобу американської демократії, тому Америка мусить бути толерантна і розуміти, що тільки з часом у Росії втвориться демократична влада. Тут Кенан під Росією розуміє очевидно теперішній Совєтський Союз в його повних границях, звідси його твердження правдиві, коли мова про Московщину, і помилкові, коли йде про неросійські країни совєтської імперії, з яких багато має старі демократичні традиції, зокрема Україна.

Для Кенана Росія це цілість, свого роду однорідна політична нація й такою вона повинна лишитися. Признає він остаточно право стати самостійним трьом балтійським народам, однак і їм радив би увійти в тісний зв'язок з повсюдською Росією, але більше нікому. Америка повинна відволітись, коли посовєтська Росія сповнить три умовини: зуміє встановити пристойні міжнародні зв'язки з іншими державами світу, коли не буде застосовувати в себе примусової праці в індустрії та рільництві, себто коли не буде в майбутній Росії поневолення людей праці. Вікниці Америка повинна задовольнитись, коли майбутня Росія не буде накладати гноб і тельського ярма на інші народи, які вже мають якийсь інстинкт та здібність самоокреслення. Це для Кенана, президента „Фрі Рошія“, вистачає, щодо майбутньої Росії.

Про прямивання неросійських народів до власного державного життя Кенан дослівно таке пише у своїй статті, передрукованій в першій підручничу організації „Фрі Рошія Фонд“: „Коли ж народи в цій частині світу стануть думати про свої національні границі та про меншинні проблеми в таких напрямі, як вони думали у минулому, і стануть думати далі про них, американці майже зроблять, коли скинуть із себе всяку відповідальність за такі погляди чи становища в тих справах... бо вони мають мало або нічого спільного зі справою людської свободи“.

Для національних справ Кенан не має ніякого розуміння, а національні рухи вважає за якісь неприродні вибухлі претензії мовних груп. Коли будуча Росія відповість тим трьом основним вимогам, про які мова вище, то Америка нехай не денерується, що в Росії не буде зразу демократії, нехай дозволить тим справам розвиватись без чужої інтервенції. „Лишим їм час, пише Кенан, дозволю росіянам бути росіянами; дозволю їм розв'язувати свої проблеми за їх власними методами“, себто справи неросійських народів правити Кенан, віддати виключно в руки росіян.

Чи і який обсяг автономії народи, це на думку Кенана виявиться пізніше. Він вважає це за внутрішню справу Росії, яку росіяни повинні розв'язати власними методами, бо демократія не скоро буде в Росії.

Для економічних інтересів Росія повинна буди збережена

Іван Кедрик.

Джордж Ф. Кенан і наш підхід

Ім'я Джорджа Ф. Кенана стало голосне серед українського громадянства в Америці у зв'язку з недавньою його статтею про майбутність Росії. Джорджа Ф. Кенана, недавнього експерта департаменту стеїту щодо справ Східної Європи, вважають русофілом. В русофільському дусі вдержана та — широко свого часу реферована в українській пресі — його стаття. Д. Ф. Кенан, виступаючи в обороні тези про необхідність зберегти після упадку Совєтв державницьку єдність (недільність) Росії, у принципі признає право українців на власну державу. Проте боронив свою тезу економічними аргументами, причому вжив надзвичайно нещасливого порівняння, що Україна в господарському відношенні так зв'язана з рештою Росії, як Пенсильвенія і ЗДА. Український загальний обурився цим порівнянням. Проте, він пішов у свою оборону так далеко, що почав вбачати в особі Д. Ф. Кенана наче символ американського русофільства та ворожості до українства. Дехто почав квестіювати доцільність української співпраці з Д. Ф. Кенаном, як американським діячем, вважаючи, що це може пошкодити українській визвольній справі.

Тимчасом такий підхід полягає на непорозумінні. Бо ж у даному випадку це питання не ідеологія, а політична тактика. А політична тактика допускає в такій справі дві можливості: 1) або проголосити такого діяча своїм непримиренним ворогом та відкритись від усякої з ним співпраці, отже, логічно, бойкотувати також ті американські установи в яких він засідає, або 2) заставити з ним на сторінках тих самих американських пресових органів, де він виступав: своїми русофільськими поглядами, ділову полеміку, оперту на власних наукових аргументах з тієї самої економічної діяльності, яку він зарпонував, і старатись своїми аргументами та своїми інформаціями бодрити притупити вістря його проросійської орієнтації.

Автор цих рядків признає свій відраду, що він прихильник цієї другої тактики. Коли хтось хоче назвати першу тактику принциповою, другу опортуністичною, то для спрощення справи може так їх назвати, проте, це не змінив суті справи, що один і другий підхід це підхід тактичний, а не ідеологічний. В ідеологічному осуді русофільського становища автора цілість, а господарство поодиноких країн російської імперії має бути підпорядковане інтересам московщини. „Денуть, пише він далі народи неросійського етнічного походження на границі велико-російської родини, економічне існування яких тісно зв'язане з економічними інтересами великоросії“. Перша така країна — Україна, Кенан, правда, визнає „спеціальний геній України“, але твердить, що „Україна є більше з погляду економічного частіною Росії ніж Пенсильвенія частіною Злучених Держав“.

(Закінчення на стор. 3)

В КРАЇНІ РАБСТВА І СМЕРТІ

12) До барачу, де я лежу, вбігають шестеро добре вдяжених поспіах. Лише один з них у формі — це службовець НКВД — останні в'язні з „соціально-близьких“, як НКВД офіційно називає злочинців, розтрятників, шахраїв і т. п. Зупинившись біля мене, починають допит: — Чому не на роботі? — Хворий. — Звільнення нема, — відповідає фершал і планувати на мене додає, — зовнішні ознаки хвороби нема, — працювати може! — Та у мене ж гарячка! — Це не перешкоджає поспіахам стягти мене з помостою і з стусанами попід ребра погнати до „карцера“. Туди стягають ще кілька в'язнів, що не

вийшли на роботу. Вони в цьому бачать свої будні. Вони систематично відмовляються від праці і співають простудженним фальшом: „Ми ховаємось під нари, Не одна, а три чотири пари, А нарядчик нас знаходить, І у карцер всіх відводить, Ось, що власть совєтська нам дала...“ Лежу в холодному кандесві — ізоляторні. Це рубана з грубих кедрових стовпів чотирикутна вежа з маленьким загратованим віконцем. Не дивлячись на 40 ступінний мороз над дворі — тут немає печі. В'язні огрівали приміщення власним тілом — нас чоловіка з сорок і за яку годину повітря виповняється паром і стає трохи тепліше. Люди кричать

„літком більше знає“. Щодня на кладовище вивозили десятки людей. Було оголошено „ударний місячник“ для копання могил. Гробовики одержали нову щоденну норму — сім могил на кожного. Звичайно, як у всіх більшовицьких зарядженнях і ударниках, тут була „туфта“ або обманювання. Риття могил давало не якісь, а кількість. Такі, викопані за сталево-нікельним принципом могили, ледви могли в собі помістити мерця. Потім тіло злегка присипали землею, а далі густих сніг укривав решту. Але в червні місяці, коли розтав сніг і осіла земля, голі п'яти трупів сторчали на всьому кладовищі... (Продовження буде).

рих з кількосот чоловіка, фельшер оголошував: — Сьогоднішній план — триста звільнень від праці по хворості я вже використав. Пріймом закінчено! Кількосот чоловіка, втративши надію на звільнення, яке до речі тут теж плянується згорі, понуро розходяться по барачах і там тихенько вимирають. Були випадки, що в барачах живі в'язні тримали ще кілька днів трупи, щоб „отримати на померлих пайку хліба“. Невміруща тема М. Гоголя про мерті душі знайшла широкій і страхотливий вжиток в таборах жакхливий большевицької країни... Тільки надто міцні люди, яким бракувало лише відпочинку — відужували в тій сан. частині. Останні вмирали. Вмирали не поодинокі, а організовані — гуртом. Санітарні глузували: — Сьогоднішній помер ще один колосп злочинців! У нашому таборі виникла пошесть кривавої бігунки. І тоді я почув крилате слово:

ВІКТОР ПРИХОДЬКО ВЖЕ ПОЧАЛОСЬ

На цих днях у „Свободі“ було надруковано статтю п. Наддніпряця під назвою — „Гармонійний антаукаїнський виступ“, в якій він слушно й гаряче полемізує із невідомим ближче п. Пилипенком, що виступив у „Новому Русському Слові“ із неграмотною і ворожою статтею по українському питанню.

В цій справі треба відзначити наступне: від недавнього часу, а, власне, з моментом активізації російських угруповань, що утворили в Німеччині „Совет Борьбы за свободу народов Росии“ в „Новому Русському Слові“ почали раз-у-раз з'являтися статті та листи з приводу українського питання.

Особливо справа зацікавила мене після статті п. Дікаго, під заг. „Оккупированная Украина“. Рівень статті — дуже низький, за те демагог з п. Дікаго неаби який, хоч і сама демагогія дуже плітка і несмачна.

Загальною рисою дивується що в „Н. Р. Слові“ — органи, де співпрацюють кращі російсько-еміграційні сили, може знайти місце подібний твір.

Як би то не було, одна українка, п. Раїса Шило, не могла стримати свого обурення й написала до редакції „Н. Р. Слова“ листа, в якому гостро виступає проти писань п. Дікаго, кінчаючи категоричним реченням: „а все ж така Україна буде самостійною!“

Але кільками числами далі, у зв'язку із тою ж статтею п. Дікаго, з'являється лист п. А. Г. Волкова. Знову навіні обов'язково міркування про те, що Україну створив німецький генерал Ейхорн і под. А. на доказ того, що російська й українська мова є те саме, беззастережно в своїй наївності обриваючи: ось, зустріч колись п. Волков на дорозі в Німеччині оstarбайтера, який хотів закурити й попросив у нього, Волкова, цигаретку. При цій оказії розговорились й на національно-фінансові теми:

— Ти хто ж, українець? (питає Волков).

— Ні, російський!

— А отчеже ж ти по українськи говориш?

— А жбо ж український язык — те російський, чи що?

І так подивився на мене, ніби хотів сказати: „Ну і балван же ти, прості Господи!“

Це п. Волкову дуже сподобалося і він провадить: „За таку відповідь, що так просто розв'язала всю складну українську проблему, я йому віддав усі цигаретки і ми розійшлися приятелями“.

„Ось факт — побідою кінець Волков, — висловлений устами представника простого українського народу!“

Оце візирець „дозему“ більшої частини виступів у „Н. Р. Слові“ по українському питанню.

Але редакція „Н. Р. Слова“ хоче бути демократичною й безсторонньою, і поруч листа п. Волкова, ми читаємо короткий і темпераментний лист п. Романа Кисляка, який з обуренням відкасає випадки п. Дікаго

проти провідників українського народу і категорично закликає:

„Ми, 40 мільйонів українців, коли треба, віддамо останню краплю своєї крові в боротьбі з Москвою за нашу свободу. Краще смерть, ніж московська неволя!“

Все ж, треба сказати, що не вважаючи на виключну консервативність і реакційність росіян в національному питанні, уже можна говорити про якийсь, може незначний, але все ж такий — „знак“ в питанні майбутнього устрою Росії (СССР).

Масою тут на увазі виступ в тому ж „Н. Р. Слові“ російського інтелектуального журналіста, де він стає по боці повнолених в СРСР нації і висловлює думки, що, на фоні загальної зведеної підходу росіян до національної проблеми, видаються, воістину як революційні і „чужацькі“.

З огляду на особливий інтерес та аргументацію цього виступу, подаємо його в цілості. Во уважамо, що „про себе“, на одиначі зі своєю совістю, так міркує чи повинен міркувати не один розсудливий росіянин.

Ось що пише п. Александров у своїй статті, під заг. „Патріотизм і демократія“:

Стаття п. Дікаго „Оккупированная Украина“ в „Новому Р. Слові“ за 18 серпня п. р. викликала досить численні відгуки з боку руських та українських читачів. Коли встали на дослідливо демократичну й об'єктивну точку погляду, треба признати, „Н. Р. С.“ належить теж прислухатися.

Ленінський большевизм і особливо сталінський комуно-фашизм надзвичайно загострили національні противниства й зродили серед національних меншостей „до заселення території СРСР, жагучу ненависть до Москви“.

Західним українцям, балтійцям, кавказцям, тюркам, поль. жидом, грузинам, армянам, кримським татарам, що гинуть в Колісских концентраційних таборах чи мучаться під чоботом совєтської окупації, дуже важко пояснити, що Москва, столиця руського народу і усього руського народу є самі окуповані сторони для його владі, а до складу совєтського уряду належать і представники зазначених вище національних меншин.

Для них, для народів іншого походження, іншої мови, іншої культури та інших традицій символ національного притіснення є Росія.

Коли були об'єктивні і справедливою політику царської Росії: переселення жидів, гетто в погроми, примусову русифікацію Принципалського краю й балтійських провінцій, спустошливі випади Мінська й Петербургу на Крим, Смирнова на Кавказі, Суворова на Варшаву, Скобелева на Вухару і Хиву — то треба признати, що у нападках на волюванців Росією народів і на мешканців окупованих територій сталінської імперії є досить приводів до історично об'єктивного недовіря до Москви.

На доводитись сумніватися, що майбутня невідраза к атастрофа сталінської рабобалтійської імперії викличе бурхливий центробійний рух українських народів. Останні вже маємо по горло турботливий опіки Москви.

Можна наперед передбачати, що секретаріат ОН буде завалений петиціями про переведення плебісциту для самоозначення хоча б казанських татарів, киргизів, — може бути і мурдана та черемісів.

Є різні гатунки патріотизму. Наприклад, гордий і повний гідності патріотизм громадянів Злучених Штатів чи Швайцарської Федерації, хоча б тим, що в цих країнах люди будь якого походження і національності, люди будь якої мови, релігії і традицій користуються в однаковій мірі усіма дарами свободи, незалежності і взаємної толеранції.

І с інший рід патріотизму, — так званою „звирінутою“. Це — зоологічний, великодержавний шовінізм, що будучи свій добробут на стражданнях поневоленних народів.

Принципал такого патріотизму „бер алекс“ показави нам німіш.

Різномовні опублікував на сторінках „Соц. Вестника“ мій спогляд очевидця — свідка трагічного загибну маленького добродушного і принятию народу — кримських татар. Мої матеріали були збалансовані не лише на мої спостереженнях за совєтський період життя цього народу, але й на розшуках у бібліотеках та архівах, — з притягненням людей, що розуміють татарську, турецьку й арабську мови, — на джерелах про життя кримських татар за усі 150 літ руського в совєтському пануванні.

Після цих моїх дослідів (вони були опубліковані у книзі, забороне-

ній в СРСР), я відмовився від теми звання руського патріота в тому розумінні, як цей патріотизм розуміють з паризького „Возрождения“ (рос. мовар. часопис). Один з тамошніх „патріотів“ нещадно розкритикував мої скромні красноріччя до-слідів, обвинувативши мене, користуючись з зазначеною самостійності, банальністю і підбавляючи, — це для мене залишилось незрозумілим.

З ризиком, що мене знова обвинуватять в якій небудь банальності, я підишоу свій голос руського демократа за захист притіснених і об'єднаних народів, що страждали століттями в царській тюрмі і що страждають далі у сталінській тюрмі народів.

Цяре бажання бачити мою батьківщину — Росію не обов'язково великою і могутньою, але вільною, справедливою, демократичною федеративною вільною й незалежною нацією, прамусом мене протестувати проти статті, подібних до статті п. Дікаго.

Подібні статті та висловлювання напередодні близько, може бути найбільшій кризі в історії Росії, здатні тільки позбавити нас, руських, останніх союзників у стані вільних і незалежних націй.

Люди, що все це одержимі великодержавним руським шовінізмом, у нашу добу проголошення незалежності Індії, Пакистану, Ізраїля, Вірнії в Індонезії, залишаються лише одне місце — в лагері Сталіна, що побудував найвизначнішу в історії людства тюрму народів, де між іншим народами замкнений і наш руський народ“.

Так пише п. Г. Александров. Це — мова кращих представників російської інтелігенції, якою вони уміли і уміють говорити, коли справа торкається загальних і абстрактних питань свободи і людського співжиття. Треба лише, щоби вони навчилися тієї мови, у відношенні до народу українського, який від росіського не бажає нічого, лише аби він не перешкодив йому жити вільним людським життям...

Але не минає й тижня, як на сторінках того ж „Н. Р. Слова“ виступає наш землячок Пилипенко. Знову навіності і глибоко обивательські міркування (щоб не сказати сильніше), а також певного роду підступ: також посварити наддніпрянців і галичан.

Не встиг, однаке, відповісти на це п. Наддніпрянець у „Свободі“, як у „Н. Р. С.“ висікає новий землячок — Максименко і злібно полемізує із п. Багрянцем, який виступив в „Укр. Вистах“ (Ульм) із дуже обругуваною статтею проти плебісциту. П. Максименко, звичайно, за плебісцит... проти „сепаратистів“?

Не знаємо, як це робиться — організовано чи припадково, але факт залишається той, що в органі, дуже поширеному серед росіян і малоросів, у же нині проводиться послісна кампанія (плебісцит!) проти українських вільностей змагань. Тимчасом, відповідно одпорю з боку українців у тім же органі — нема.

І це — величезна шкода і велика наша помилка! Цією справою рішуче треба зайнятися — так залишати її в кожному разі не можна...

У шойорському німецькому щоденнику „Штаате-Цайтунг“ Геральд Карль Ковальскі (як видно з прізвища — або поляк, або польського походження) оповідає про теперішню Варшаву, про життя у ній та взагалі про відносини по польських містах під нищівною тамошньою сателітською владою. Автор жив у Польщі безперервно в рр. 1947-51 і працював на відповідальних становищах у польському промислі, тому особливо цікаві й авторитетні його інформації про польське виробництво та ризик збуту. Подаємо короткий зміст:

Варшава, не вважаючи на страшене порушення підчас першої німецької окупації і пізнішого повстання, робить знову враження великого міста. Рух величезний, трамвай і автобусові лінії функціонують правильно й точно, дарма, що с збираний вантаж прерізно по походження і різних типів. Зате таківсьє є рідкістю; кінні візники, як колись, так і тепер с одною з примітних рисок Варшави.

Поруч із відбудовою давніх вулиць іде праця над закладанням нових, як, напри. велика репрезентативна вулиця, що веде із Праги по другую боці Висли поруч поруйнованого Замку на Старе Місто, потім біля Саського Саду до Маршалівської. Та найкращі будівлі знищені і невідбудовані: королівський Замок, Саська і Бріольська палати, Великий Театр і ін. На Саському майдані (що звався потім „Пилсудського“), залишився ненарушений пам'ятник Незваному Воякові (автор не згадує про долю пам'ятника Йосифа Понятовського, долавателя Торвальдзена). Кошишя Алея Уздовська, потім Пилсудського, а за німіці Гітлера, зветься тепер АLESSO „Генераліссіму Сталіну“, а в палаті Лазанки мешкає оперетковий президент Польщі Берут.

Крамніци на головних вулицях Варшави повні прагарногo крону, футер, славної варшавської обув. жіночої конфекції. Протяє єдини магазини с модернімі купівлями достоянства і чужинецькі дипломати, бо на вулицях видно людей лиш у лхмітках. Все ж, єдині з цілої Польщі залишки колишнього життя і колишнього добробуту та польської думки с такі лиш у Варшаві, найбільш відпорної до реформ нового режиму.

Тому шпораз нові тисячі людей приїждять туди, заганаючи до абсурду мешканцеву кризу та питання, як має придийти позамісцевий гість переночувати бодай одну ніч. В порівнянні з Варшавою зовсім не відбудовується поруйнований Даньскі

(Гданськ), зате значно відбудований Познань.

Промисл цілком націоналізований, власників прогнано або затруднено на підприємних роботах. Директорами стали лиш „вірні“ комуністи, які перейшли відповідні короткі курси. Як у всьому Совєтському Союзі, таксамо у Польщі, і в хліборобстві й у промислі іде с тільки про одне: плян і „перевиконання пляну“, про перегони у продукції. На кваліфікації робітника не звертають уваги, сирівці перепогані якості, але це не перешкоджає кричати вічно про шпораз нові успіхи в побільшуванні продукції. Ці гасла і звіти займають у польській пресі таксамо найбільше місця, як і в цілому Совєтському Союзі.

Шпораз проголошується нового „героя“ чи „героїку праці“. Від героїв взагалі кипить: с герої миру, герої народної демократії, герої молодяцького фронту, герої корейської війни, герої червоного Китаю, а в останньому часі і герої східної Німеччини.

Весь апарат зборократизовано цілком по зраку большевицької Росії, з цілою ватагою партійних контролєрів на різних становищах у кожній установі, кожному підприємстві. Напри. директор фабрики фактично має мінімальний голос, бо мусить рахуватися з партійним секретарем, кадровим зверхником, секретарем профспілки і секретарем пропаганди, — у кожній фабриці зокрема. Призначає цих людей або партія або „Служба Безпеки“ і всі вони с у практиці зверхниками над директором, який не має права прийняти ні одного робітника на працю. Тому, що ці партійні достоянства зправила взаємно суперничать, панує це більший хаос. Все вони — партійні, звідільша недавні робітники, які обляють партійну карієру. Фахове знання тих людей з роками не зростає, а меншає, бо ніхто з них по саму фабрику та її проблеми фактично не думав. Офіційно існує в Польщі 8-ми годинний робочий день, а фактично невільничая праця, бо вічно є надслужбові години, що їх лиш дуже рідко оплачується. Основна платня мінімальна, до неї доходить премія за „норму“ і функційні додатки. Кому сскреслюють премію і хто не має тих додатків — той голодує, а що премія це половина платні, то всі рвуться „перевиконувати норму“, від чого с зріст „героїв праці“ і неспридатного крону.

Всі крамніци с „кооперативні“, великі товариш доми підпорядковані окремім установам. Та сама бюрократизація і той самий балаган, що срізь у Совстах: на денному порядку с продаж зимою виключно лише літні речей, чи літом лише зимових, раз усі крамніци повні мидниць, то знову мидниць на лік не дістати і т. п. Цілі вагони цитрин гниють чи вагони підков ржавіють, бо йде між різними чинниками спір, яку призначити ціну. Потім приходиться крик, що діють саботажники і якийсь жертвенний козел іде до в'язниці чи цепає. Так само „плянвання“ іде на с фаховими приніпціями, а під смак партійної верхівки, отже кожний плян с блефом.

Життя і відносини в Польщі „зриваний вниз“ до рівня загально-совєтського. Самобутні риси шпораз більшї цепають і замазуються.

Бути членом Українського Народного Союзу, значить належати до такої української організації, яка об'єднала в Америці й Канаді найсвідоміші українські сили в один ідейний монолог і поставила його на службу нашим країнам та нашому поневоленому українському народові.

28 ВІД. СОЮЗУ УКРАЇНОК в Ньюарку уряджус В НЕДІЛЮ, 23. ВЕРЕСНЯ 1951 Р. (Sunday, Sept. 23, 1951)

ВЕЛИКИЙ ФЕСТИН

в МОНТГОМЕРІ ПАРКУ в Ірвінгатоні (Дорідз автобусом 25 до двадцятौ вулиці)

Багато несподіванок, смачний буфет, танці. Відділ.

КВАКЕРИ У КИСВІ

Протягом двох днів у Кисві перебувала делегация английських квакерів, тих саніх, що три години розмовляли з Маліком у Москві. Квакерам показано дитячий садок ч. І Перчерського району в Кисві та колгосп ім. Молотова, Броварського району коло Києва. (У. Думка)

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО З ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Кінець).

ЖИТТЯ В НИНІШНІЙ ПОЛЬЩІ

ГРОС ВІДМОВИВСЯ СВІДЧИТИ...

(Закінчення зі стор. 1.)

дтей і всю родину заіздозреної. Не зважаючи на це, Гросс погодив послухати ради судді і скласти свідчення перед слідство судейською лавою, і відповісти на запити прокуратора.

Після відчитання цих записок суддя звернувся до прокуратора, щоб той ставив дальші питання до свідка. За кожну відповідь суддя грозив свідкові карою за непослух суду. Коли свідок повторив свою відмову, суддя запитав його, що його спонукало замовчувати те, що він уже сказав підчас слідства перед великою судейською лавою. Чи може він дати яку обіцянку, а може погрозу підчас учорашнього свідчення в суді? Може який знак від когось? Гросс вперто відповів, що він хоче рятувати свою рідню від небезпеки. На це суддя заявив, що суд дасть йому охорону від усіякої небезпеки. Гросс відповів, що суд не може тримати поліцію коло нього ціле його життя і що він воліє сидіти в тюрмі ніж жити у безперервному страху за долю родини, головно дітей.

Гросс покараний за непослух суду.

Суддя загрозив свідкові, що за непослух буде тримати свідка в тюрмі навіть тисячу років, доки він там не зогине. Свідок далі поводився провокативно. Тоді суддя пробував дістати від нього зізнання, чи він може ствердити бодай тільки загальною, чи кожен обивувачений поодинокі винуватий чи не винуватий у законеному йому злочині, як це свідок ствердив був під час слідства, однаке Гросс не дався спонукати до відповіді. Після того суддя проголосив Гроссові кару п'ять років тюрми і \$15,000 грошової кари із внеском прокуратора звільнити обивувачених від вини й кар.

Після драматичного закінчення розправи прокуратор сказав кореспондентам, що свідок нібито Гросс, перед судовою розправою під час своєї втечі до Атлантик Ситі дістав обіцянку, що для нього грачі склали фонд \$75,000, з чого

Дня 2 вересня відбулися в готелі Статлер у Дитройті Основні Загальні Збори Лікарського Товариства в Польщі. На них докладно організовано делегатури УЛТ, що до речі, проходили криз різні стадії проволікації від приблизно двох літ. Мало закінчення членів та брак їхньої прихильности на тричі скликуваних зборах були цього причиною. Та кінець дідалося стигнути 19 осіб, лікарів Дитройті в околиці у присутності до організації Делегатури. Вибрано управу зложеною з 5 членів: голова д-р А. Т. Кібель, заст. голова д-р Софія Парфанович, секретар д-р Тамара Панчук, скарбник д-р Дмитро Ткачук, організаційний референт д-р Павло Джуль. Програму та завдання товариства широко продискутовано. Вирішено робити ширшй сходни раз в місяць — першою неділю — та присвятити їх науковим рефератам і діловим справам. Велике зацікавлення викликала справа зміни медичного закону щодо допущення до ностріфікації, про що доложим зборам авд. Панчук. Він реферував по справу на зборх Медичного Т-ва в Лянсіноу, подав свої пропозиції щодо допущення ДІІ лікарів до практики та освглянув деякі поступки з боку досі зовсім недоступних медичних властей в стейті Мішсген. Та справа ді досі ще в розгляді і нічого певного не відомо. Вирішено подікатитися цією справою ближче та просити авд. Панчука не слухати її з ока.

Вирішено теж допомагати один одному так інформаціями про студії в вишколах в різних стейтах як теж і про вілні міста в лікарнях. Дискутовано справу побудови українського шпиталю.

Адреса Т-ва тимчасом: УЛТ Дитройт (на руськи д-ра А. Т. Кібеля), 4651 Braden Ave, Detroit 10, Mich.

ВСТУПАННЯ ДЕЛЕГАТУРИ Українського Лікарського Товариства в Польщі. Мінш.

Дня 2 вересня відбулися в готелі Статлер у Дитройті Основні Загальні Збори Лікарського Т-ва. На них докладно організовано делегатури УЛТ, що до речі, проходили криз різні стадії проволікації від приблизно двох літ. Мало закінчення членів та брак їхньої прихильности на тричі скликуваних зборах були цього причиною. Та кінець дідалося стигнути 19 осіб, лікарів Дитройті в околиці у присутності до організації Делегатури. Вибрано управу зложеною з 5 членів: голова д-р А. Т. Кібель, заст. голова д-р Софія Парфанович, секретар д-р Тамара Панчук, скарбник д-р Дмитро Ткачук, організаційний референт д-р Павло Джуль. Програму та завдання товариства широко продискутовано. Вирішено робити ширшй сходни раз в місяць — першою неділю — та присвятити їх науковим рефератам і діловим справам. Велике зацікавлення викликала справа зміни медичного закону щодо допущення до ностріфікації, про що доложим зборам авд. Панчук. Він реферував по справу на зборх Медичного Т-ва в Лянсіноу, подав свої пропозиції щодо допущення ДІІ лікарів до практики та освглянув деякі поступки з боку досі зовсім недоступних медичних властей в стейті Мішсген. Та справа ді досі ще в розгляді і нічого певного не відомо. Вирішено подікатитися цією справою ближче та просити авд. Панчука не слухати її з ока.

Вирішено теж допомагати один одному так інформаціями про студії в вишколах в різних стейтах як теж і про вілні міста в лікарнях. Дискутовано справу побудови українського шпиталю.

Адреса Т-ва тимчасом: УЛТ Дитройт (на руськи д-ра А. Т. Кібеля), 4651 Braden Ave, Detroit 10, Mich.

ВСТУПАННЯ ДЕЛЕГАТУРИ Українського Лікарського Товариства в Польщі. Мінш.

Дня 2 вересня відбулися в готелі Статлер у Дитройті Основні Загальні Збори Лікарського Т-ва. На них докладно організовано делегатури УЛТ, що до речі, проходили криз різні стадії проволікації від приблизно двох літ. Мало закінчення членів та брак їхньої прихильности на тричі скликуваних зборах були цього причиною. Та кінець дідалося стигнути 19 осіб, лікарів Дитройті в околиці у присутності до організації Делегатури. Вибрано управу зложеною з 5 членів: голова д-р А. Т. Кібель, заст. голова д-р Софія Парфанович, секретар д-р Тамара Панчук, скарбник д-р Дмитро Ткачук, організаційний референт д-р Павло Джуль. Програму та завдання товариства широко продискутовано. Вирішено робити ширшй сходни раз в місяць — першою неділю — та присвятити їх науковим рефератам і діловим справам. Велике зацікавлення викликала справа зміни медичного закону щодо допущення до ностріфікації, про що доложим зборам авд. Панчук. Він реферував по справу на зборх Медичного Т-ва в Лянсіноу, подав свої пропозиції щодо допущення ДІІ лікарів до практики та освглянув деякі поступки з боку досі зовсім недоступних медичних властей в стейті Мішсген. Та справа ді досі ще в розгляді і нічого певного не відомо. Вирішено подікатитися цією справою ближче та просити авд. Панчука не слухати її з ока.

Вирішено теж допомагати один одному так інформаціями про студії в вишколах в різних стейтах як теж і про вілні міста в лікарнях. Дискутовано справу побудови українського шпиталю.

Адреса Т-ва тимчасом: УЛТ Дитройт (на руськи д-ра А. Т. Кібеля), 4651 Braden Ave, Detroit 10, Mich.

ВСТУПАННЯ ДЕЛЕГАТУРИ Українського Лікарського Товариства в Польщі. Мінш.

Дня 2 вересня відбулися в готелі Статлер у Дитройті Основні Загальні Збори Лікарського Т-ва. На них докладно організовано делегатури УЛТ, що до речі, проходили криз різні стадії проволікації від приблизно двох літ. Мало закінчення членів та брак їхньої прихильности на тричі скликуваних зборах були цього причиною. Та кінець дідалося стигнути 19 осіб, лікарів Дитройті в околиці у присутності до організації Делегатури. Вибрано управу зложеною з 5 членів: голова д-р А. Т. Кібель, заст. голова д-р Софія Парфанович, секретар д-р Тамара Панчук, скарбник д-р Дмитро Ткачук, організаційний референт д-р Павло Джуль. Програму та завдання товариства широко продискутовано. Вирішено робити ширшй сходни раз в місяць — першою неділю — та присвятити їх науковим рефератам і діловим справам. Велике зацікавлення викликала справа зміни медичного закону щодо допущення до ностріфікації, про що доложим зборам авд. Панчук. Він реферував по справу на зборх Медичного Т-ва в Лянсіноу, подав свої пропозиції щодо допущення ДІІ лікарів до практики та освглянув деякі поступки з боку досі зовсім недоступних медичних властей в стейті Мішсген. Та справа ді досі ще в розгляді і нічого певного не відомо. Вирішено подікатитися цією справою ближче та просити авд. Панчука не слухати її з ока.

Вирішено теж допомагати один одному так інформаціями про студії в вишколах в різних стейтах як теж і про вілні міста в лікарнях. Дискутовано справу побудови українського шпиталю.

Адреса Т-ва тимчасом: УЛТ Дитройт (на руськи д-ра А. Т. Кібеля), 4651 Braden Ave, Detroit 10, Mich.

\$40,000 признають на оплату судової карі, а \$35,000 на утримання родини, коли він буде в тюрмі. Прокуратор сказав, що прослідить цю справу і змагатиме до того, щоб хоч щось вратувати з своїх пригноблених до судового процесу. — Гері і Гросс чекає судового присуду за свої провину, до яких він уже признає був у народному суді давніше і за які його жде кара тюрми до 65 років. Крім того його жде суд у стейті Нью Джерсі за закиди, подібні до тих, що й у стейті Нью Йорк.

УКРАЇНСЬКА ХРОНІКА

Філія „Прогресс“ у Валентині Аляска, Арегтонгуа, рада участь у святі державного аргентинського прапора, до чого Філія запросила державна місцевна влада. По інших Філіях процінатють аматорські драматичні гуртки, що становлять переважно такі п'єси, як „Ясні зорі“ В. Грінченка, „На перші гугли“, „Як кобаска та чарка“ і т. п. Чимало також танцювальних гуртків.

Побудова українського дому в Куртібі (Бразилія) стала дуже популярна серед українців по всій Бразилії. Лише дві громади почитали 400,000 крузейрів, отже, реалізація акцій на мільйон крузейрів проіде дуже легко. Будинок, побудова якого близько до свого завершення, вмістити усі українські установи в Куртібі. Він буде досить великий для того, щоб адекватно на виняли результати приміщення і з того утримувати весь будинок.

20 днівних членів УВАН перебуває тепер в ЗДА. До Управ УВАН і ЗДА входять: проф. М. Вегуля (голова), проф. Д. Горняк (заступник голови), проф. В. Парський (секретар), проф. О. Грановський, проф. К. Косенко, проф. В. Тимошенко, д-р М. Шльємевич (член УВАН), заступник секретаря — Л. Вимкошкін і Ю. Луківий. Контрольна комісія: Л. Чикаленко (голова), проф. Р. Сміль-Стоцький і проф. І. Розгіт.

ОУН уважає, що участь будівля українських громадських і політичних чинників у вербуванні українців на намісну службу до чужиних військ з погляду української самостійницької політики і визвольної справи недопустима. Військове шкolenня українців при чужиній допомозі може бути корисне для визволення України тільки при відповідному політичному ставленні відповідних чужинських чинників до нашої справи, при серйозних гарантіях, що вишколений українці не будуть в жодній спосіб применшені слугами й боротися в чужому війську, тільки стояти на службі українських визвольних змагань, під опікою й директивним керівництвом

ПРОТИБОЛШЕВИЦКА МАНІФЕСТАЦІЯ В ДІТРОЙТІ відбудеться дня 21 жовтня, а не 14-го, як було подане в дописі з Дітройту (Свобода, ч. 217).

ПРАЦЯ

Потрібно жінки (може бути з чоловіком і одною дитиною), до домашньої праці при укр. родині на провінції. Легка праця, чоловік може дістан роботу в фабриці. Вигідне мешкання. Пишіть: M. Handzlik, R. F. D. 3, Millville, N. J. Tel. Millville 324M.

БІЗНЕСОВІ НАГОДИ

ПРОДАМ "Candy Stationery Store", або прийму співницю значочого на "лончнет". Довгий дохід. ЯКІВ МЕЛЬНИЧУК Lebery Shop 7 Jerome Avenue, Brooklyn, N. Y. Telephone: APplegate 7-9503

Професійні оголошення

Dr. Med. R. TYLBOB 59 East 3rd St. (коло 2nd Ave. N.Y.C. Tel. GRamercy 5-3993. Внутрішній недуги: Рідкохору, X-ray Electrocardiograph, Analysis, Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. Офісні години: щодня 1-3 і 5-8 р.м. В неділі від 10-2 попол.

Д-р М. МАНЗЕЛЬ лікар зі старого краю, говорить по українськи, багато років успішно лікує гострі й застарілі недуги мужчин і жінок, недуги нирок і сечового міхура, ніг та загальне ослаблення. Лічення застарілими пеніцилінами та інших лікарств. Аналіза крові, сечі і інших видів. Аналіза крові для супружних дозволів.

107 E. 17th St., NEW YORK CITY коло 4-ої Євеної Union Sq. Години: Щодня від 10 рано до 1 попол., від 4-7 веч., в неділі від 11-1 попол. ЕГЗАМІНАЦІЯ \$3.00.

Dr. S. CHERNOFF 223 - 2nd Ave., (Cor. 14th St.) N.Y.C. Tel. GRamercy 7-7697

Острі й довготривалі недуги чоловіків і жінок. Шкірни. X-Ray. Родзуття жва лікуємо без операції. Переводимо аналізу крові для супружних дозволів. Офісні години: Щодня від 10 рано до 6:45 вечора. В неділі від 11 до 1 попол. ЕГЗАМІНАЦІЯ \$3.00.

РІЗНІ ОГЛОШЕННЯ

ВСІ ЧАСТИ ДО НАПРАВИ ПЕЧЕР вуглевих, газових, сечі, фтових, орієнтовані парю й гарячою водою, як також усія інші печі можете дістати в STOVE WARE CORP., 382-188 Mulberry St. Newark 1, N. J.

ЩАДІТЬ У ЛЕВІЙ СПОСІВ... КУПУЙТЕ ДОБРИ ВОДИ ЧЕРЕЗ ПЕНРОЛ СЕВІНГ С'І

ПЕРЕВІЗ пасажирів, пакунків і речей у місті, поза місто і на дальшу віддалю. ПО НИЗЬКІЙ ЦІНІ. Години: 8-10 ранку і 6-10 веч. Телефон: СУ 9-7879 M. SHULGIN TRANSPORTATION 2066 Anthony Ave., N. Y. 57, N. Y.

Український ЮВІЛЕР має на продаж всякого рода годинники, як мужські так і жіночі. Можна дістати різнородні перстень, заручинні з бриліантами, шлюбні обручки. Срібне срібло, а також Трнзуб в дуже гарному виконанні для мужчин і жінок. 10 процент знижки на всі товари, хто купить тепер. Українці, пам'ятаймо, що тільки свід до свого! Години: на адресу: JOHN SARCHUNSKY 2928 Poplar St., Phila. 30, Pa. Tel.: ST. 2-7602

НА ПРОДАЖ 1 ФАМ. ДІМ В БРОНКСІ Потрібно 2,000 дол. готівки. Решта на легкі сплати. Всі модерні уліпшення. Послість можа сейчас обняти. S. SATZEWICH 32 East 7th Street, New York, N. Y.

УВАГА! — ГРОМАДЯНИ! DUNLEY HAT SHOP 14 SAINT MARKS PLACE NEW YORK, N. Y. має на склад власного виробу ФІЛЬЦОВІ КАПЕЛЮХИ в найновіших фасонах. у нас куплені капелюхи приймаємо до переробки. Далше пригадуємо, що масмо відділ МУЖСЬКОЇ ГАЛАНТЕРІЇ а саме: першої якості сорочки, спортивні сорочки, піжами, знаної марки: "Jayson" і "Fruit of the Loom". ПРОСИМО ЗАЙТИ І ПЕРЕКОНАТИСЬ ПРО ВИСОКУ ЯКІСТЬ МАТЕРІЯЛЬНУ ТА НИЗЬКУ ФАБРИЧНУ ЦІНУ! Говоримо по українськи. Слухайте наші оголошення по радіо-програми п. Мельника кожної неділі між 7-8 год рано на хвилі 1480, (станція WHOM) ОТВОРЕНО ЩОДЕННО ДО 8:30 веч., а П'ЯТНИЦІ І СУБОТИ ДО 10:00. DUNLEY HAT SHOP 14 SAINT MARK'S PLACE, NEW YORK CITY між 2-ою а 3-ою Євеною.

ПРОЩАЛЬНА ВАТРА

(3 дитячої оселі ОО. Василіянам у Бабилоні, 1. Ай. у 1951 році)

Ще раз оглянулося сонце по озері, що спалахнуло золотим жаром, і кануло на небосхил. А коли перші смерки стали крадьки надходити, тоді виспалася дівчина на подвір'я й загомінала. Тримуючи в руках накривала, то накинувши їх на рамена, ходять дівчатка й тріх не кожні муликає лясик на виступі пісні, якої слова перебули на виступі оселі ОО. Василіянам у Бабилоні. Мама виконають своїм доєм, щоб гарно виконали свої „ролі“. Це ж прощальна ватра, а завтра вже додому!

Вислунали зорі й усі діти „гусаків“ через місток поділися на острові, а за ними батьки й гості. Тут розлілася віспа. І з першими словами пісні „Боже Великий“ запалили ватру. Що більше полум'я ватри здіймалося вгору, то більше родили настрій огорган що громаду на острові. Провидиця дівочої оселі п. А. Ракоча-Телепка ширими словами привітала збірників. І почалася програма-розрада, що її виконували діти. Точка за точкою проходили серед загальною заклинання й живої співучості на виступі цієї дитячої програми. Сміх і згради за рідною землею й за нашими рідними, відбували відповідно до виконаної точки програми — разом із полум'ям ватри, що весело, тріскотливо палала. Чергувалися радість і смуток, як завжди в житті; як і ця ватра — що потухала, то знову здіймалося живим полум'ям сповном угору, до зір, щоб своє тепло разом із теплом серця дітей і старших, що тут довила неї забридло, передати через простори на Україну. Врешті, прийшла хвилина закінчення цієї прощальної ватри, всі — діти, батьки й гості — разом спіли сповном лясничом довила дівчатка ватри і відпівали „Добраніч“. На цій ватрі, що відбулася 31 серпня ч. р. між гостями бачили ми м. і д-р Кузів, Кузьмович, Оленевичів.

На другий день, 1 вересня, поплудні о 5:30 відбувся концерт-пісня дівочої оселі ОО. Василіянам у Бабилоні. Програма гарно складена і це краще виведена захоплювала дітей, батьків і гостей, що збиралося в захисній галі оселі. Рісні оплески зворушення і, в деякого, слези найкраще стверджували успіх концерту, а ще більше успіх і користі дівочої, що перебувала на цій оселі. Всі дівчатка, що виступили, виявили у свій хист, і талант, та й інтелігенцію у точках програми, що її виконували. Програма зачалася молитвою „Боже Великий“ при вільних вправах. У вступним, слові п. А. Ракоча-Телепка, яка що оселю, при допоміжні пастушок Люба Іванчук і Христі Телепка, і вела, подякувала о. Мелетесі Войнарові ЧСВВ за його доблість, жертвенність для оселі. Потім, пішла програма, точка за точкою. Діти виконували її з запалом і щиро. І Ляля Кузів, і Міросла Спринська і Віра Стефанія та Христі Саварська, Христі Варто, Люба Крижанівська, усі ці діти, кожне приймають для себе „дари бачачої серця й чуття та мистецтва у виконанні. Друга частина програми була виконана дещо „старшим“ дівчатками. Нана Оленевичівка з хистом і майстерністю виконала фортепіанне солю „Орел“. Люба Іванчук із яким зрозумінням і чуттям продекламувала поезію Володимира Сосюри „Любів Україну“. Далі чергувалися танки солю і гуртові, хор, збірна декламация „Священ Зілля“ і вільні вправи при піснях.

Підчас програми забрав слово мгр. Ст. Спринський, що в імені батьків подякував ОО. Василіянам за влаштування і ведення цієї оселі, на якій діти знаходять і мають „острів“ нашої України, живуть і в „атмосфері рідного; доказ, що навіть діти тут роджені, які не вміють української мови, за час побуту на оселі вже говорять по українськи. Звернувшись до дітей, закликав їх бути вдячними ОО. Василіянам і взагалі проводів й опікуні за їх працю над ними і щоб ніколи не забували, що там, на наших рідних землях, наші діти живуть у безбійній неволі Москвіна, живуть у не достатках і нужді.

При кінці програми виступив о. М. Войнар ЧСВВ і зворушливими словами, при загальному зворушенні, наказував дітям, щоб ніколи не забували за основи в житті молоді і всього народу — Бог і Батьківщина! Буде Бог у серці молоді, буде Бог і в серці шилого народу, буде й Україна незалежна, а в ній лад і спокій. Далі, подякував п. А. Ракоча-Телепка за доблість й таке віддане ведення цієї оселі з педагогічного боку. Братові Мартинович ЧСВВ за поміч у веденні оселі, якому діти у своїй осельній піснях виявили свою вдячність. Паням М. Саваричевській, Ст. Гевко і Ліді Котлярчук за справді жертвенну і мольову працю в кухні, яка так зразково була ведена за весь час оселі. Д-рові Кузьмовичеві за лікарську опіку над дітьми, яку він виконував безкоштовно. ПП. Кузівим і Оленевичем за поради і поміч.

Национальний гимном закінчено це миле вечірня дівочої оселі. Фортеліній провід у-концерті був у руках п. Ліді Котлярчук, а керування пописом п. А. Ракоча-Телепка. При цьому не можемо поминути щирої прихильності до оселі, що її виявив о. Е. Мачелюх. А саме на вітху дітям написав він на теми побуту оселі декілька віршів, які мольод відповідала при ватрі й на концерті-піснях, і які мольод понесла й до хати. З одної пісні, на мотив „Як з Бережан до Кадри“, дещо й наведемо:

Від ВИДАВНИЦТВА ЕНЦИКЛОПЕДІЇ УКРАЇНОЗНАВСТВА Прохасмо ВІШан. Переплатників виривняти залеглости, зокрема якнайкраще прислати доплату за третій том Енциклопедії. Передплата вносить сьогодні 33,00 дол. за цілість. Хто хоче передплачувати ратами, мусить вплатити за перший том 15,00 дол. згорі. Після замкнення передплати книгарська ціна ЕУ буде: 45,00 дол. за цілість. Прохасмо п с п і ш а т и. За всіма інформаціями і в усіх справах Енциклопедії прохасмо звертатися на адресу: M. Shlemkevych, 347 Grier Avenue, ELIZABETH 2, N. J. USA

3 ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ТОРОНТО, Онт. День УНО

Через недолішення погоди, День УНО відбувся в спортивній залі, 2 вересня. Погода недолісила, але за те дописало українське громадянство міста Торонта своєю тисячною участю. Керівник цього надвичайно вдалого фестивалю, д-р С. Росоха, мав нагоду теж вітати численних гостей, що прибули не лише з цілої східної Канади, але також і з ЗДА. Миж присутніми переважала мольод, що з запорукою світлої майбутності української спільноти в Канаді.

Початок науки в Рідних Школах В перших днях вересня відбулося відкриття шкільного року в Рідних Школах в Канаді. В Торонто з кількох таких шкіл, що містяться при двох філіях УНО, під українськими церквями: греко-католицькою і православною та в Українським Народним Домі. Найбільшим числом учнів з Рідня Школа при УНО, в якій почато навчання 5 вересня.

Тоска в Торонто 9. вересня українські співаки-артисти: Л. Рейнарович, Л. Черних, Л. Горн і В. Тисняк під проводом проф. Л. Туркевича успішно виконали деклі фрагменти з цієї славної опери, в аудиторії УНО. Далше оперні і драматичні вистави під проводом проф. Л. Туркевича з рамені культ. осв. секції УНО в Торонто підготувляються. По береги вишпона простора аудиторія УНО українським громадянством мимо того, що в ту неділю була чудова погода, свідчить про те, що українське громадянство цікавиться такими виставами.

Поклія Замордованим Героям Українське громадянство західного Торонта віддало поклія жалібною академією с. л. полк. Миколи Сибирського та с. л. Омельниці Сеніков-Губинської, які полягли від братовбивчої кулі 31 серпня 1941 в Житомирі.

Українські Традиційні Обжинки В неділю, 23 вересня, Організація Українок Канади ім. Ольги Васараб у Торонто влаштувала в Спортивній Залі УНО, 297 Каледж, традиційні українські обжинки з доброю програмою обрядного характеру. Весь дохід призначений на сплату боргу Українського Национального Дому в Торонто, що напад цієї імпрезі ще більше суспільно-громадського характеру.

60-ліття Українських Понерів у Торонто Підготовка до цього свята добігає до кінця. Ювілейний Комітет під енергійним проводом мгра В. Гуляти працює без перестанку. На ті, 29 і 30 вересня всі організації відікалять свої імпрезі, щоб тим уможливити своїм членам і симпатикам повну участь на всіх імпрезах цього 60-ліття. Приготовляється кілька хорів до спільного виступу під проводом диригента хору УНО „Воян“ проф. Л. Туркевича.

Свято Карпатської України В першій половині м. жовтня Братство Карпатських Січовиків (всюди, де існують його клітини) відзначає 13 річницю проголошення першого автономного уряду Карпатської України, що сталося 7 жовтня 1938 року і відколю Карпат-

ТЕПЕР ПОРА ЗАПИСАТИСЯ НА КУРСІ САМОХОДОВИХ МЕХАНІКІВ І КУРСІ ІЗДІ. GR. 7-8951 КУРСИ МЕХАНІКІВ КУРСИ ІЗДІ АВТАМІВ. Постараємося для Вас про егзамін Лайсенсу. Наші учні дістають дипломи. Помагаємо в одержанні праці. Інструкції в українській і англійській мовях. КУРСИ ДЕННІ, ВЕ-ПІРНІ І НЕДІЛЬНІ Інструктор Філіпп Зал. в 1916. L. TYCHNIEWICZ, директор Metropolitan Auto School 155 - 2nd Ave., близько 10th St. NEW YORK CITY

Потрібно 10,000 дол. для поширення доброго віскою - ПРИБУТКОВОГО українського бізнесу. Письм. оголошення приймає WEB. TRUCKING-MOVING 335 E. 6 St. New York 3, N. Y.

Перевозні місцеві Далекобісні УКРАЇНСЬКЕ ПЕРЕВОЗОВЕ БЮРО В. Е. БОГАЧЕВСЬКИЙ 335 EAST 6th STREET, NEW YORK 3, N. Y. — TEL. OR 3-2484

ВСТУПАЙТЕ В ЧЛЕНІ У. Н. СОЮЗУ!

НАЙЛУЧШУ Українську або американську машинку до писання Найкраще, і найдешевше зараз можете набути в СУРМІ. Писать по інформації. SURMA 11, East, 7th St. New York 3, N. Y.

3. БЕРЕЗОВСКИ УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК УПРАВІТЕЛЬ BERRY FUNERAL HOME, Inc. 525 East 6th Street, New York 9, N. Y. Phone ALgonquin 4-5746 Дні нові в модерні колісальним ступіє каліції. Першорядна обслуга в усіх похоронах без рішучі масткового стану. ІВАН БРОЦКАЕ, нотар.

Михайло Канюк Український Погребник Занимається похоронами в ШКАГО І ОКОЛИЦІ Контрольована температура в каплиці. Air Conditioned Chapels KANIUK FUNERAL HOME 2319-21 W. Chicago Ave CHICAGO 22, ILL. ARmitage 6-4575

Lytwyn & Lytwyn UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS AIR CONDITIONED Обслуга Шпирі і Чесна Our Services Are Available Anywhere in New Jersey 801 SPRINGFIELD AVENUE NEWARK, NEW JERSEY ESsex 5-5555

ІВАН БУНЬО УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами цілі так швидко як ОБСЛУГА ЧЕСНА І НАРКАШІВ JOHN BUNKO Licensed Undertaker & Embalmer 457 E. 5th ST., NEW YORK CITY Dignified funerals as low as \$150 Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК Занимається похоронами в БРОНКС, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦАХ Контрольована температура. Модерна каліція до ужитку даром. PETER JAREMA 129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y. Tel.: ORchard 4-2568

ТАРЗАН, ч. 2679. Поставлене питання. "I KNOW," SHE SAID, "BUT THE RESEMBLANCE BETWEEN YOU IS REMARKABLE. IT WAS AN UNDERSTANDABLE ERROR-- ON MY PART." "I KNOW NOW THAT YOU ARE NOT ROBERT WARRICK," SHE ADMITTED. "I TRIED TO TELL YOU THAT IN DUALA," HE REMINDED HER. "НЕМАЮТЬ ВАШІ ДРУЗІ ВІРЮТИ, ВІДКАЗАВ ВІН. ПОТІМ, КРУТО: "ЩО ВИ ЗНАЄТЕ ПРО МАМУ АШРА?"